

Sygn. akt II UK 120/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z wniosku R. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 11 września 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 11 września 2013 r. oddalił apelację ubezpieczonego R. W. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 13 lipca 2012 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 2 sierpnia 2011 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną ubezpieczonego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 57 ust 1 w związku z art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) oraz na podstawie naruszenia przepisów postępowania: 1/ art. 233 k.p.c.; 2/ art 232 k.p.c. w związku z art. 284 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c.; 3/ art. 233

k.p.c. 232 k.p.c. w związku z art 284 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie ubezpieczonemu renty zgodnie z żądaniem pozwu lub o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na fakt, że jest ona uwarunkowana wobec rażących naruszeń przez Sąd Apelacyjny przepisów postępowania, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku, które to uchybienia wpłynęły na wynik przedmiotowej sprawy, a w konsekwencji skutkowały wydaniem rozstrzygnięcia niezgodnego z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości. Ponadto przyjęcie przedmiotowej skargi jest uzasadnione także z uwagi na fakt, że w toku procesowania zarówno Sądu Okręgowego jak i Apelacyjnego doszło z jednej strony do ograniczenia materiału dowodowego, przede wszystkim przez pominięcie opinii biegłych z zakresu medycyny pracy, mających realną wiedzę a nie hipotetyczną o możliwościach pracy osoby w takim stanie zdrowia jak skarżący, a nie wyjaśniono, czy urzędy pracy i zakłady mają możliwość ofert pracy dla osób w wieku przedemerytalnym z takim stanem zdrowia i z takim doświadczeniem w zawodzie jak skarżący.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, iż Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania

lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tegoż w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecnictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w

sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

W niniejszej sprawie skarżący nie powołał żadnej z wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a tym bardziej nie wykazał ich istnienia. Ustawowy, zamknięty katalog przesłanek przedsądu nie obejmuje bowiem zarzucanego przez autora skargi rażącego naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania ani ograniczenia materiału dowodowego sprawy. W konsekwencji, Sąd Najwyższy musiałby poszukiwać ustawowych przesłanek przedsądu w innych elementach konstrukcyjnych przedmiotowego środka zaskarżenia, albo się ich domyślać, co nie jest rolą tego Sądu na etapie badania okoliczności przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia którejkolwiek z ustawowych przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.